

(6/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa J. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

EL CARRO PEL FEMERAL

El poble.—Es inútil, no us escarrasseu; aquest matxo sols m'obeeix a mí!

La vergonya abans tot

L'home, o el governador que abandona per—o contra—la seva voluntat un cap de província, no ho fa tan inesperadament i sense solta si per damunt de totes les insídies o per sota de tots els atavismes pot emportar-se encara la dignificació d'un gest noble o d'una benevolència diàfana.

El que fins ara ha aguantat Barcelona, oblidant-se de la seva arribada tan trompetejada, ha tocat el pirandó d'una manera molt digne d'ell que no és corrent segons diuen els manuals de cortesia. Ha marxat com avergonyit, com si callant ens volgués demanar indulgència.

Aquest és el tipus corrent del governador espanyol; aquest és el ver reen-carnador del Sanxo, del miloca que creia governar un poble amb la mateixa par-simònia que governava el seu pollí.

Per això els trossos d'Espanya mal governada no arribaran a juntar-se mai, i seguirem veient la terra acivellada, no per la rella, no, sinó per les esquerdes de la mandra, per l'inciatiua d'empreses estrangeres.

Tu que vingueres de l'hcrt i te'n has anat a la vinya, escolta:

Si no vols continuar fent el pallaso, no tornis, creu. Queda't a Vilafranca o ves-te'n a dirigir pobles més en consonància amb les teves dots de bon pagerol, de bon servent dels que trafiquen amb la monarquia, o de bon hortelà. Si tornes, si no t'en avergonxeixes del teu paper d'estrassa, llavors, llavors... creurem tot lo que t'han dit i que t'ha obligat a fer una escapada de governador i de mascle mal mirat.

Auto-censura

Quan existeix censura, la culpem de que constrenyent el pensament, enterboleix els conflictes perquè ni les veus, ni les planes poden intervenir lliurement en el plet. Avui per avui, no hi ha censura oficial i no obstant les veus i les plomes, callen.

La nostra premsa no parla del conflicte més que en un to elegíac, o per a narrar informativament els successos, publicant unes elementals ressenyes de les jornades de vaga, a base de notes oficioses i oficials. Endebades cercariem en els nostres diaris el seu parer sobre les causes i la marxa de la vaga. Menys, encara, acusacions de culpabilitat. Els periodistes, fets a la crítica de la política general i a l'intervenció directa i apasionada en la local, no han escrit ni una

paraula de crítica de la vaga, ni de l'actitud dels patrons, ni de la dels obrers. Sembla que la vaga de Barcelona sigui la del Ruhr; sembla, també, que no estigui en plet la vida quotidiana de la ciutat.

La premsa s'imposa a si mateixa una censura, nascuda de l'imperi de la violència, al marge de la qual hi vol viure. Sap que la seva opinió serà interpretada no com una honrada opinió d'homes interessats en que el plet obtingui una aproximació de justícia sinó com un auxili moral donat a un dels bel·ligerants, que entranyarà l'animositat del contrari, i en lloc de judicar, descriu i substitueix la seva intervenció d'espectadora intel·ligenta, per una neutralitat freda i narrativa.

Ni la premsa de dreta, ni la d'esquerra opinen. Patim l'ambient de Barcelona, on el més mínim conflicte econòmic se transforma en lluita de classes i, naturalment, se té la por de que si es combat als obrers, se cridi que s'entra en una confabulació reaccionària i represora, i si es recrimina als patrons se digui de que s'estableix una solidaritat amb el sindicalisme revolucionari. Da-

— Ja m'ho semblava que aquestes armes se girarien contra mí.
(De The Humorist)

vant d'aquesta alternativa inevitable, la premsa actua de Pilats, i acudeix al rentamans de l'informació per a establir-se la proclamació de la veritat, o de la que ella creu veritat.

La violència ha vessat molta sang, però ha comès un atemptat del qual ningú en parla, contra l'intel·ligència. La possibilitat de que's pugui ésser víctima per l'exposició d'una opinió, per una intervenció intel·ligent en els problemes econòmics però apassionadors, fa que la premsa s'inhibeixi i que quan arriben dies d'engúnia, els nostres periòdics tinguin la seguretat d'aqueix butlletí que, amb el comunicat del Marroc apareix cada dilluns, per les cantonades.

PARADOX

til terrorisme, que no redimirà pas a l'obrer, ni farà disminuir l'egoisme dels patrons. Les justíssimes reivindicacions proletàries s'han d'aconseguir amb amor i harmonia; amb bons sentiments, i serena discussió. Amb pistoles i discòrdies, l'únic que's pot aconseguir és augmentar els odís imperants...

E. M. C.

La tapadora

A *La Veu de Catalunya* ha aparegut un rètol a dues columnes, que diu: «Per Catalunya». Què passa, senyors? Veu l'autonomia? O vénen els cosacs de Madrid per a un nou atac? Havem de defensar la llengua, el dret, la vida de la pàtria nostra?

Res d'això, per ara. Es tracta de les eleccions provincials que han de celebrar-se el mes vinent. La «Lliga» vol la concòrdia. Amb qui? Amb Acció Catalana. I tot just fa un mes que s'ajuntà amb els lerrouxistes per posar a les mans d'aquesta bona peça que es diu Emilià Iglesias l'acta de diputat a Corts que per més de 2,000 vots havia guanyat En Rovira i Virgili.

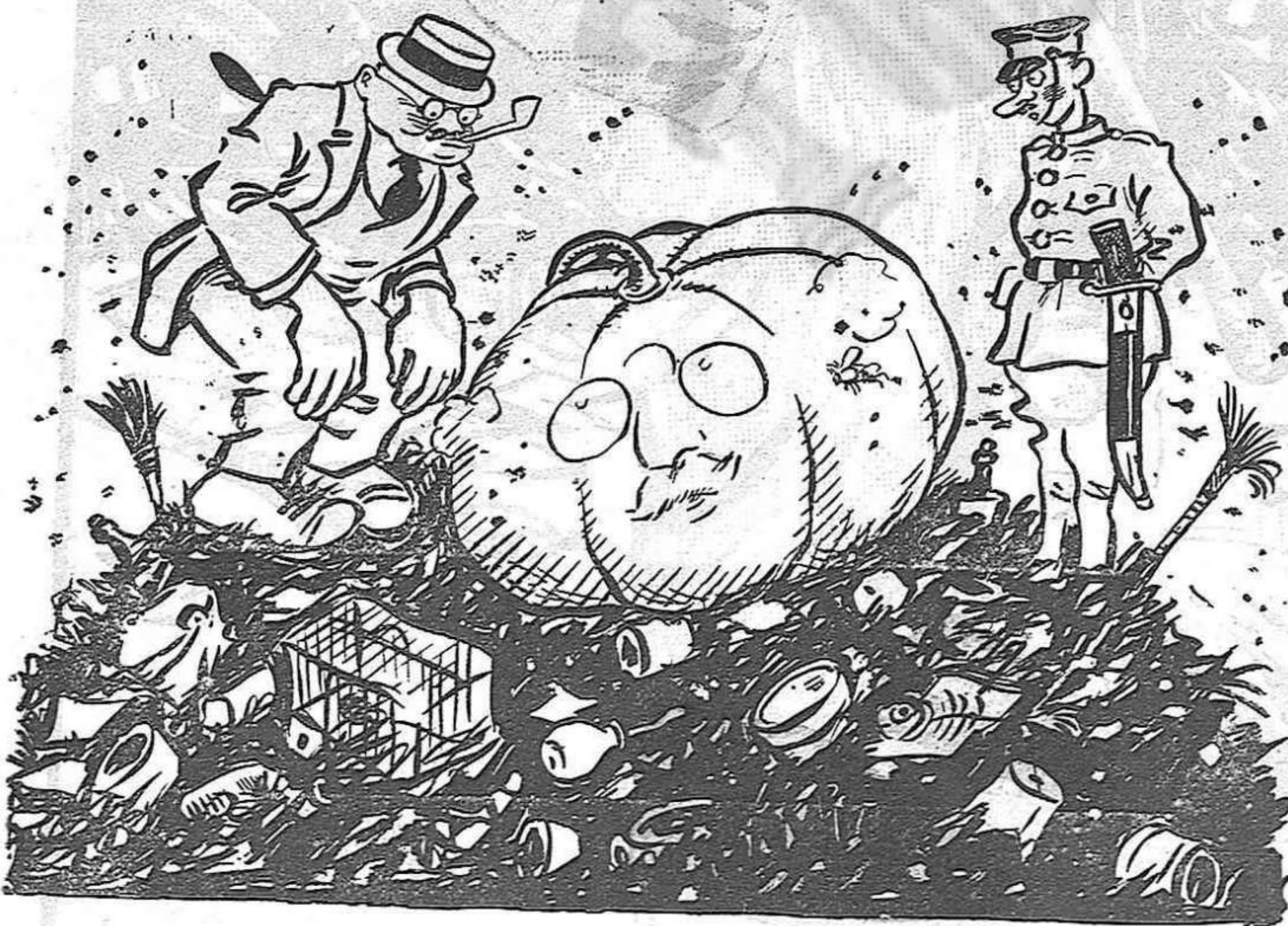
Quan la «Lliga» ha fet el mal, ara demana la concòrdia. Es com si, després d'un robatori, els lladregots proposessin la concòrdia als robats: «Deixem-ho córrer, i siguem amics.» I això, naturalment, en nom del patriotisme.

Són vius a la «Lliga». Massa vius. Però la vivor, devegadès, els perd. Confien en què el bon poble no hi veu, ni s'adona dels jocs de mans. Han agafat el vici de les maniobres. I tantes maniobres comencen a fer rodar el cap de la gent.

Tot plegat, ara els regionalistes, que han estat sorpresos en flagrant delictes de tupinada i falsificació electoral en col·laboració amb els lerrouxistes, busquen una tapadora per als tupins de Sans, terriblement infectes i dels quals surt aquell perfum que s'acostuma a dir que no és de roses.

Es troben en un mal pas. No saben com sortir-ne. No s'atreveixen a castigar els autors del pacte ignominiós, els quals

Misteris de la naturalesa

— Té, de les escombraries n'ha sortit una carbassa!

L'obrer assassinat

Es un bell capvespre de maig... El sol se'n va a ponent, i els rossinyols canten amb joia. És dissabte. D'una fàbrica surt un grup d'obrers que fan treballs extraordinaris... Del grup se'n destaca un que sol, solet, i tot xiroi, se'n va cap a la seva llar, amb la setmanada honradament guanyada... El bon obrer està innocent de ço que li va a succeir. A una cantonada propera, l'esperen les vils i traïdores pistoles assassines... Arriba a la cantonada i es consuma el criminal fet. Cau a terra mortalment ferit. Cors pietosos el recullen, i el porten a la casa de Socors, on arriba en estat preagònic. Què ha fet l'obrer assassinat per a mereixer aital càstic? Potser diferències d'opinions, potser era *amarillo*, i l'han assassinat els *rojos*, o viceversa; potser perquè feia treballs extraordinaris... A nosaltres poc ens interessa el motiu de l'assassinat.

Nosaltres lo que verament lamentem és aquesta inhumana caça de l'home, aquest despreci de la vida dels semblants.

Nosaltres lamentem la desolació i la misèria que aquests atemptats porten a les llars dels assassinats.

Nosaltres, en fi, lamentem aquest inú-

continuen tenint vara alta a la Plaça de la Cucurulla. I per salvar-los, i per sortir del mal pas, i per tenir la desitjada tapadora, demanen precisament l'auxili, en forma de concòrdia, als mateixos que han estat víctimes del robatori. Es un cas de colossal... *habilitat*.

FULMEN

Poti - Poti

Encar que vells i rebregats els federals, s'han reunit, i han enviat tots empipats uns telegrams a Madrid, per demanar senzillament la necessària suspensió del nostre gran Ajuntament, i la immediata dimissió del Ponci inútil que patim que ha resultat curt de gambals. Uí, uí, uí, uí! que filen prim els nostres guetos federals.

**

Seguint el *cicle* de les conferències, l'Ateneu de Madrid al incommensurable de *Unamuno* la Càtedra ha cedit; i Don *Miguel* que és home, que li agrada el joc dels disbarats, i ha compost una esplèndida xarada amb uns termes triats, barrejant lo violable i lo inviolable com sols ell ho sap fè, car sabem que és un savi incomparable; i molt confús també. Segons diu *Don Miguel*, el despotisme hauria fet molt mal

a Espanya, de no ser el cataclisme històric d'Annual!

**

El Marqués d'Alhucemes està preocupat perquè les coses d'Àfrica de nou s'han encallat. El general Aizpuru sembla que també vol que pugui anà a Alhucemes l'exèrcit espanyol; i el gran García Prieto que pacta sota mà amb Abd-el-Krim, que és l'amo, perquè deixi implantat allò que crec que en diuen protectorat *civil*, està l'home que bufa i viu molt intranquil. —Déu meu!— diu a vegades —això d'ésser govern és cosa més horrible que no cremà a l'infern!— Prò es posà la casaca i en veure's tan mudat, s'estira i s'estarrufa mateix que un gall inflat

**

El dilluns va haver-hi consell de ministres i en ell va parlar-se de la situació tan desagradable que hi ha a Barcelona amb vagues, amb tiros, i amb tanta pudó. Tots els nou ministres llur parer donaren parlant llarga estona; resumí després l'insigne *García*, i els hi feu comprendre que aquí a Barcelona no passava res. Si d'escombraries bull la via pública, la culpa és del batlle que hi ha a la ciutat: pel demès la vaga segueix molt tranquil·la... i al govern li agrada la tranquil·litat.

S'apropen les eleccions de diputats provincials i es noten per tots cantons preparatius colossals. La «Lliga» es mou esverada pensant només en l'*Acció Catalana*, que empipada li vol sortir trascantó. En Lerroux és a Barcelona per animar al seu partit, perquè l'home ja s'adona que se li torna pansit. Els jaumins diu que butzinen; oferint un candidat, i aquells d'En Sala barrinen per treure algun diputat. Del *Corpus* en la vuitada crec que és la millor ocasió perquè puguin tení entrada les *trampes* en la funció electoral que s'avisada, i coneix molts ciutadans que ni durien camisa per tal de fer els *gegants*.

FLOK

La repartidora

Al trobar-me a París m'he recordat d'En Quimet, un bon home exaltadament anarquista que tingué de fugir a França fa cosa d'uns vint-i-cinc anys. En Quimet s'exilà amb la dona i un fill de vuit anys. De tard en tard ens escrivíem i ara feia uns dos anys que no en sabia una paraula, no havent respost a la darrera lletra que vareig dirigir-li.

Avui, diumenge, he anat a l'adreça que d'ell tenia i he trobat al seu fill, home sapat, de trenta tres anys, casat amb una francesa endreçada, i veient sa llar alegrada per dos xamosos fills. En Quimet i la seva dona havien mort durant aquests dos anys darrers.

Recordant l'amistat que m'ligava amb el seu pare, En Jordi va rebre'm afectuosament i als cinc minuts ens sentíem atrets per una forta simpatia. Retreient les idees exaltades del seu pare vareig dir-li somrient:

—També deus ésser de la repartidora, oi?

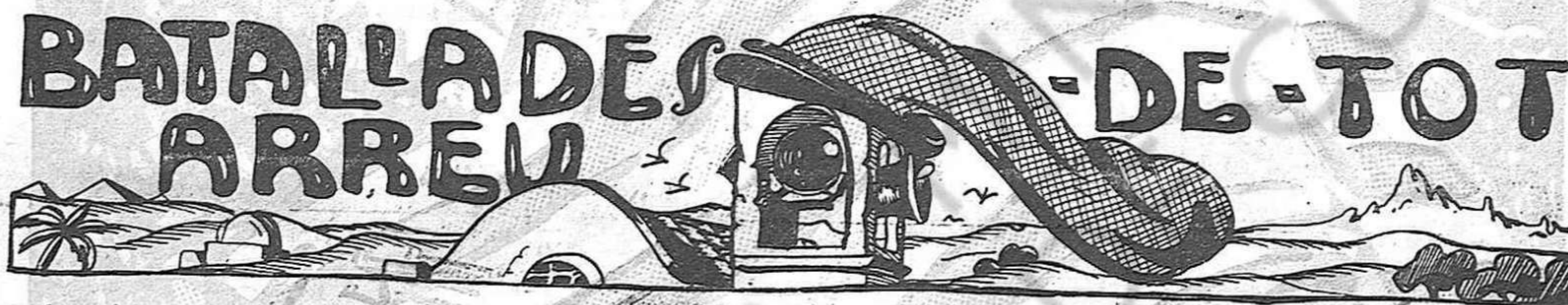
—Més que el meu pare i la busco per millors camins, va respondre'm.

—Explica-m'ho, noi, que això m'interessa.

—Es ben senzill. Jo m'he fet ciutadà francès i sóc a les files del socialisme més radical. Nosaltres, els obrers francesos, no volem la repartidora abolint, com a Rússia, la propietat per a quedar-se els talls els encarregats de repartir el ranxo i donar els ossos al treballador que sua, perpetuant el sistema d'explo-tadors i explotats i canviant tan sols els noms dels amos. Nosaltres mantenint l'organització capitalista actual, anem, a força de treball i d'estalvi, fent-nos amos del capital.

—No ho veig prou clar.

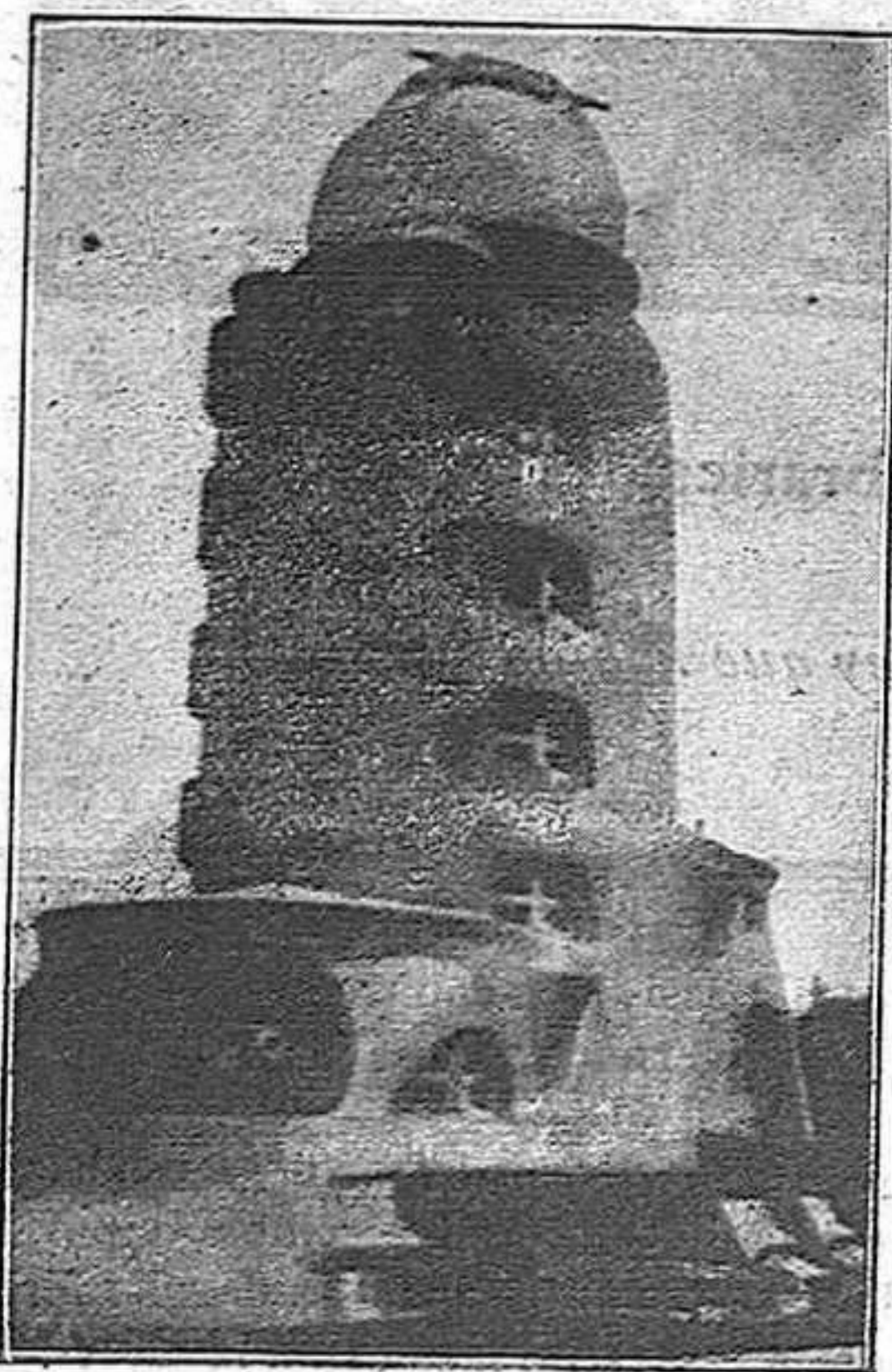
—Ja ho anirà veient. Escolti: La causa fonamental de l'actual desgavell està en que a dalt hi han molts rics que bagarregren i malgasten, mentre a baix abunden els ganduls i viciosos. Els uns sembren l'odi que aprofiten els altres per a exaltar les multituds. Hem d'anar liquidant els primers escursant-los-hi la for-

QUI VA ÉSSER EL PRIMER?

Tingueu sempre present que és més difícil respondre que preguntar, i això no ho diem per fer-nos passar per savis i per a donar lliçons que ja sabem que, el sol fet de llegir-nos cada setmana, ho fa necessari. Però en aquest món val la pena de tindre-ho en compte tot, bo i dolent, i fins el que no és tan bo ni lo que és tan dolent.

Veuen el gravat que reproduïm? S'hi han fixat oi? Doncs bé: no és talment una d'aquestes obres estrafalàries del nostre gran arquitecte Gaudí? Si,

La torre d'Einstein a Potsdam

que ho és. És a dir, no ho és, ho sembla, perquè la torratxa del gravat és res menys que l'anomenada «Torre d'Einstein» de Potsdam.

Serà la torre que vulguin, però tot mirant-la suggereix tot seguit aquella sèrie de línies estrafalàries de «La Pedrera» i el Parc Güell.

No havem pogut esbrinar de quan data la original torratxa. Això hauria sigut una resposta.

Què hi farem! Conhortem-nos pensant o creient que els alemanys no han fet més que copiar al gran arquitecte català i això sempre és una satisfacció.

BON EXEMPLE

No tots han d'ésser dolents, bé ni té d'haver algun de bo. El món no està tan perdut com diuen i fins amb alguna cosa s'hi coneix que amb penes i treballs havem arribat al segle xx.

Si el reste dels governs de la terra seguissin l'exemple que an aquesta ocasió ha donat l'anglès, quasi podríem dir que les guerres haurien acabat per a sempre.

Anglaterra posseïa a l'Ulster una ciutat. Aquesta ciutat és Londonderry. Els anglesos la fundaren sots el patronat de Londres, per allí el segle xvii.

Ha vingut la semi-separació d'Irlanda de la Metròpoli. L'existència d'aquesta ciutat a terres irlandeses podia portar un conflicte.

Londonderry al govern irlandès ni a cap fill de Irlanda li havia costat un cèntim, el govern anglès era el seu legal propietari. Però tampoc era possible semblant anomalia. Com arreglar-ho? Senzillament. El govern de Londres ha vingut al de l'Ulster la ciutat de Londonderry per la quantitat de 500.000 lliures.

No hi ha dubte, si tots els litigis es poguessin solucionar d'aquesta forma, la fabricació d'armatalladores, fóra quasi bé inútil.

EL GRAN REMEI

Ben mirat, hom no sap el perquè de tantes preocupacions, i encara que no detallem quines són aquestes, ja se les poden pensar amb la seguretat de que estarem d'acord, i per tant, no ens haurem d'enfadar.

Tampoc ens acabem d'explicar satisfactòriament perquè aquesta mania de combatre el feixisme italià titllant-lo de reaccionari i qui sap quantes coses més, quan ha sigut el primer organisme que en veritat ha practicat el desarme tot i anant, els que'l componen, armats fins a les dents.

Si senyors, el feixisme és pacífic. Per tota arma, oli de ricí, per tot càstic, una purga. A nosaltres ens faria poca gràcia, ho confessem, però d'haver d'escollir entre cinc o sis trets a una part delicada del cos i una purga, francament, no dubtaríem per lo darrer.

Ve't aquí perquè el feixisme deu tindre solucions per a tot. Que això o allò va malament, purga i llestos. Mentre fabriquin oli de ricí el món no pot anar malament.

—Excel·lència, la lira s'obstina a no pujar de vint-i-cinc cèntims. Què hem de fer?

—Purgueu-la.

(De L'Asino)

Lo que no comprenem és perquè no l'apliquen en tot. Per exemple: que la moneda està baixa, que no vol pujar, que és un perjudi, cop d'oli i alça, més amunt que el dòlar abans de la guerra.

«LAS TROPAS MORAS EN MADRID»

No és pura invenció. Es una veritat com una casa i com una casa d'aquestes que en diuen rasca-cells encara que per a arribar al cel els hi manqui un bon tros.

Llegeixin els quotidians de les primeries de aquesta setmana i ho veuran. Tal com sona: *Las tropas moras en Madrid*.

Nosaltres no en sabíem res. Per lo vist ha sigut una operació portada a terme amb tota mena de reserves. Derrotes sí esperàvem, però com aquesta cap. Que fins arribessin a Madrid, ho creïem impossible.

Però la crua realitat ens ha fet veure quan gran era la nostra equivocació. Les tropes mores, *los enemigos de la Patria* han entrat triomfantes a la capital del reino i oh, quin cas! han sigut afalagades, ovacionades per aquell mateix poble que no fa gaire s'hauria cruspit en un no res a tots els fills d'Alàh.

Quan nosaltres tinguem exèrcit, per a que

aquest sigui ben rebut a Madrid, ja sabem com fer-ho. Una pallissa tremenda, exigir un fort rescat i, apa, vers a la capital s'ha dit a so de timbals i banderes desplegadas.

A PETROGRAD

Abans de seguir, direm lo que havem repetit moltes vegades. Si llegiu la premsa burgesa, Rússia s'ha convertit en una mena de país salvatge, i Petrograd, llur capital, en una tomba plena de ossamenta i carn podrida. Nosaltres mai havem cregut semblant cosa i suposem que els nostres llegidors tampoc.

D'un quant temps ençà, aquesta llegenda de mort i misèria, s'ha anat esvain i tothom ha pogut constatar que al fi i al cap els que estem malament, som nosaltres. A Petrograd, avui dia, la vida és normal, i ben mirat més normal que en molts altres llocs.

Ens volien fer creure que la revolució roja

La festa del primer de maig a Petrograd

havia excluït l'art i nosaltres sabem del cert que l'art, és una de les coses que més preocupa als comissaris soviètics.

A Petrograd, com a molts altres llocs, s'ha celebrat la festa del primer de Maig. A la Seu del bolxeviquisme no ha sigut pas el primer de maig de la costellada ni del vinga vi ni dels pitoff, encara que hauria estat en caràcter.

S'han celebrat grans manifestacions, ha sigut un dia de gran festa, però d'una festa cívica, digna. Les musiques han acompanyat al poble i fins un piano de cua ha passat pels carrers de l'ex-ciutat zarista fent dir l'Internacional al moure les seves dents blanques, plenes de coqueteria.

tuna i suprimint els segons a força de cultura i previsió, fins que no quedí més que una classe mitja que frueixi d'alguna cosa més que de lo necessari.

—Ho veig molt llarc això.
—No tant com li sembla. Fixi's en algunes dades eloqüents. Les més poderoses empreses financeres tenen un vuitanta per cent de les seves accions repartides entre ciutadans que n'posseeixen menys de cinc cada u. Quan la major part dels *cheminots* tinguin alguna acció del ferrocarril on presten els seus serveis, no hi haurà por de vagues ni de sabotatges. Ja som en camí d'un màxim repartiment de la terra i quan els *vignerons* siguin amos cada u de la seva casetta, del seu parell de bous i d'uns quants jornals de terra de conreu, no hi haurà qüestió agrària. Tot ho ha de resoldre el treball i l'estalvi. Destruint, aniríem a la misèria i a l'esclavatge. Construint, tindrem riquesa i llibertat. Fem-nos poc a poc, però amb constància, amos del capital i del govern de l'Estat i la repartidora serà un fet amb més equitat que l'absurda repartidora comunista perquè, sense tenir inútils sobres, tindrà més el més honest i el més treballador.

Moltes altres coses plenes de seny i d'optimisme va dir-me aquell obrer francès fill de Catalunya. De la repartidora que defensava el seu pare a la repartidora amb que somnia el seu fill hi va de diferència tot un segle de bon sentit.

JEPH DE JESPUS

Sortint de l'església

Quant jovent esguarda
vora del portal
a les senyoretetes
que cerquen amant.
Del ritual ofici
ben pocs n'han fet cas,
car si van a missa
és pel que diran.
Fins alguns bons clergues
diuen predicant:
—Fes lo que jo et digui
no lo que jo faig.—

Al portal, un pobre
que vol caritat,
només «Déu l'ampari»
diu que li han donat!
Quan l'home pidola
ho fa renegant
i amb tota la pena
al cel va implorant!
El sol, aleshores
li ofren soa escalf,
la única almoïna
que ha fet al portal.
I mentre postula
prou va mormolant:
—Quanta hipocresia
dins l'humanitat!

PETRONI II

Per fi s'ha fet JUSTICIA, però justícia amb majúscules.

En Verdager ha sigut indultat. Aquest gest magnànim és molt edificant i desitjariem que no fos el primer, car són molts els homes que es pudreixen entre criminals.

L'altre dia a l'Exposició Internacional canina un dels exposats es queixava amargament de que el tinguessin empresonat sense haver fet res.

—No se perquè ens han portat aquí—deia.
—Què ets totxo!—respongué un altre. Perquè no coneguem la farum dels pistolers. No veus que els podríem descobrir sense voler?

No tenim dret a queixar-nos de la porqueria imperant, car és prometedora de bones fartaneres.

El que s'ho ha agafat més bé és aquell porquer de la Bordeta, que cada dia mena els seus porcs vers els pilot d'escombraries per a que puguin nutrir-se a discreció.

Ell se'n riu de la vaga, i pensa que no tenim dret a queixar-nos d'aquesta porqueria que tant alimentarà.

De la discussió entre l'Alcalde i el governador respecte a qui tenia la culpa de que la ciutat estigués feta un femer, no se'n ha tret res en clar. Es allò que diuen a Castella.

*El uno por el otro
la casa sin barrer,*

cosa que mai ha resultat tan certa com en aquesta ocasió.

El rector Unamuno digué en una conferència.
«No hay un pedazo de tierra
sin una tumba española.»

Quanta veritat! Potser és la única que ha dit el variable rector.

Ja sabem que això de tirar trets era cosa deportiva; ço que no sabem és que s'aprofitessin.

BARCELONA MALALTA

Matan a la malalta,
lo sé seguro yo, o les escombraries
o la pudor.

(Musica de *El Rey que rabió*)

d'una festa deportiva per a portar a cap un altre indigne atemptat.

Ja comença a notar-se la manca de queviures, però no deixa de notar-se la sobra de mals administradors de la ciutat.

Tot sigui pel bé d'ells i per a disort de llurs supeditats.

L'Alvaro de Figueroa ja presideix el Senat; era l'il·lusió suprema d'aquest polític granat. Aquest fet a Catalunya l'ompla de satisfacció car sap bé que En Romanones és el seu auic millò.

El governador se'n ha anat sense dir si tornarà o si el deixaran tornar. Alegrem-nos, però, de que per fi s'hagi convençut de la seva inutilitat, i fem vots per a que

mai més li passi pel cap imitar al Sanxo que també fou governador d'una insula.

Llegim en un diari qualsevol de qualsevol partit, que s'ha lliurat un altre combat important allà baix. Publica també la llista de morts i ferits.

Llegim més avall o més cap a la dreta: «La oficialidad mora ha sido obsequiada con un espléndido banquete».

Això del banquet deu ésser una mena de donar les mercès, molt original al que pega, cobra i mana.

Acció Catalana no ha volgut unir-se amb la «Lliga» per a fer santaina en les pròximes eleccions.

Ho trobem ben fet després de veure la faisetat de la «Lliga» en les eleccions passades.

Que s'entretinguin els «lligats» cantant la estúpida cançó—si cançó se'n pot dir:

Sola en la vida
por muchas malas partidas.

Imp. LA CAMPANA I PÈSQUILLA, Oim, 8.—Barcelona